

Protokół kontroli doraźnej

1. Nazwa szkoły, siedziba: **Szkoła Podstawowa nr 23 w Gliwicach w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 16 w Gliwicach, ul. Sikornik 1, 44-100 Gliwice**
2. Imię i nazwisko dyrektora szkoły: **Joanna Sokołowska-Czarnecka**
3. Nazwa i siedziba organu sprawującego nadzór pedagogiczny: **Śląski Kurator Oświaty, ul. Powstańców 41a, 40-024 Katowice**
4. Imię i nazwisko kontrolującego: **Beata Górna**
5. Data wydania i numer upoważnienia do przeprowadzenia kontroli: **02.02.2021 r., DK-GL.5533.1.1.2021**
6. Terminy rozpoczęcia i zakończenia kontroli: **05.02.2021 r. / 05.02.2021 r.**
7. Tematyka kontroli: **Kontrola w zakresie przestrzegania zasad oceniania i klasyfikowania uczniów na matematyce.**

8. Czynności kontrolne:

Kontrola odbyła się na polecenie Śląskiego Kuratora Oświaty w związku z e-mailem rodzica (data wpływu do urzędu 26.01.2021 r.) w sprawie wystąpienia nieprawidłowości w ocenianiu dziecka na zajęciach matematyki i ustalenia dla niego negatywnej śródrocznej oceny klasyfikacyjnej.

Podczas kontroli przeprowadzono rozmowę z dyrektorem zespołu panią Joanną Sokołowską-Czarnecką i panem Grzegorzem Adamczykiem – wicedyrektorem oraz przeanalizowano następującą dokumentację: Statut Szkoły Podstawowej nr 23 w Gliwicach, przedmiotowy system oceniania z matematyki, wydruki z dziennika elektronicznego dotyczące tematyki zajęć, frekwencji i stopni na matematyce oraz korespondencji z rodzicami, notatki sporządzone przez uczącego przedmiotu, wychowawcę oddziału i wicedyrektora. Kierująca zespołem w dniu kontroli złożyła pisemne wyjaśnienia.

9. Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości:

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono, co następuje.

- 1) Statut Szkoły Podstawowej nr 23 w Gliwicach określa szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego uczniów, o którym mowa w art. 44b ustawy o systemie oświaty, zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2020 r. poz. 910, z późn. zm.). W dokumencie nie zastosowano podstawowej jednostki redakcyjnej jaką jest paragraf (§), co uniemożliwia skonkretyzowanie odesłań. Stwierdzono, że statut zawiera upoważnienie do uregulowania w przedmiotowych systemach oceniania: zasad poprawiania ocen (ust. 5, str. 76, ust. 25 pkt 1 i 27, str. 77), liczby nieprzygotowań (ust. 15, str. 77) oraz wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych (ust. 4 str. 80). Zwraca uwagę, że normowanie w sposób uznaniowy

parafa dyrektora szkoły/placówki

parafa/y kontrolującego/ych

przez poszczególnych nauczycieli czy zespoły przedmiotowe zasad poprawiania ocen oraz liczby nieprzygotowań, może prowadzić do sytuacji, w której uczniowie danej szkoły na jednym przedmiocie mogą skorzystać z prawa poprawy oceny i zgłoszenia nieprzygotowania, na innym nie lub mogą poprawiać tylko określone stopnie. Wystąpienie takich okoliczności nie zapewnia jednoznaczności w procesie oceniania i może rodzić odczucie nierównego traktowania uczniów. Nie jest to w pełni zgodne z treścią art. 44b ust. 6 pkt 3 i ust. 10 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2020 r. poz. 1327, z późn. zm.), który stanowi, że szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego określa statut szkoły. Jak poinformowała pani dyrektor, obecnie w szkole zatrudnionych jest czterech nauczycieli matematyki, którzy tworzą zespół przedmiotowy. Zespół ten wypracował wspólne zasady oceniania na zajęciach matematyki.

- 2) Analiza porównawcza zasad oceniania przyjętych na matematyce i przepisów oceniania wewnątrzszkolnego zawartych w statucie wykazała, że nie wszystkie stosowane przez nauczycieli matematyki reguły oceniania znajdują oparcie w treści statutu. Przykładowo, w przedmiotowym systemie oceniania wprowadzono zapisy dotyczące ustalania ocen według wagi ocen oraz ustalania ocen klasyfikacyjnych na podstawie średniej ważonej. Również aktywność ucznia premiowana jest za pomocą znaków „+” i „-”, a następnie są one przeliczane na oceny bieżące w skali od 1 do 5. Podobnych rozwiązań nie przewiduje statut, w szczególności, że przyjęty sposób przeliczania ww. znaków wyklucza uzyskanie z aktywności bieżącej oceny celującej (zob. ust. 1, str. 79 statutu). Powyższe również wykracza poza delegację wspomnianego już art. 44b ust. 6 pkt 3 i ust. 10 ustawy. Wątpliwa jest też przyjęta w przedmiotowym systemie zasada, według której, po przekroczeniu limitu liczby nieprzygotowań, każde kolejne nieprzygotowanie skutkuje oceną niedostateczną. Taki sposób oceniania budzi zastrzeżenia w świetle przepisu art. 44b ust. 3 przywoływanej ustawy, zgodnie z którym, ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania. Stosownie do art. 44b ust. 8 ustawy o systemie oświaty do obowiązków nauczycieli należy informowanie na początku roku szkolnego uczniów i ich rodziców o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania oraz sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów i warunkach i trybie otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych. Jak wynika z zapisów w dzienniku lekcyjnym kontrolowanego oddziału nauczyciel matematyki 02.09.2020 r. odnotował temat: „Omówienie wymagań, zasad pracy na lekcji i zasad oceniania”. Natomiast wychowawca klasy w notatce z zebrania z rodzicami w dn. 03.09.2020 r. zawarł informację: „Przedstawienie szkolnego systemu oceniania uczniów oraz wymagań edukacyjnych w klasie 4”.
- 3) W związku z ograniczeniem funkcjonowania jednostek systemu oświaty dyrektor, na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca

parafa dyrektora szkoły/placówki

parafa/y kontrolującego/ych

2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 w okresie ograniczenia funkcjonowania jednostki systemu oświaty (Dz.U. z 2020 r. poz. 493, z późn. zm.) ustalił: „Regulamin funkcjonowania Szkoły Podstawowej nr 23 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 16 w Gliwicach, podczas czasowego ograniczenia jej funkcjonowania w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19”. W części znaczony rzymską cyfrą „III” określił zasady oceniania podczas nauczania zdalnego. Przedstawione regulacje wykraczają poza dyspozycję § 1 ust. 1 pkt 10 ww. rozporządzenia i art. 44b ust. 6 pkt 3 i ust. 10 ustawy o systemie oświaty – analogicznie do przedmiotowych systemów oceniania – w zakresie: ustalania wag ocen przez nauczyciela oraz możliwości poprawy ocen otrzymanych podczas zdalnego nauczania w sposób wskazany przez nauczyciela.

- 4) W kontekście zarzutu matki: „(...) syn uzyskał ocenę ndst z matematyki, z nauczycielem praktycznie kontaktu nie ma, prace są niewłaściwie oceniane, nie ma pomocy psychologiczno- pedagogicznej, zadania domowe są nieocenione nawet na mały plusik ale jak go nie ma jest od razu jedynka. 18.12.2020 Szymon z przyczyn niezależnych od niego, gdzie informowałam nauczyciela wiadomością, że go nie było otrzymał w tak krótkim czasie lekcji 3 jedynki za pracę na lekcji i sprawdzian” dokonano, m.in.: analizy ocen i absencji ucznia w szkole. Jak podaje dyrektor zespołu frekwencja dziecka na zajęciach matematyki w okresie objętym klasyfikacją wyniosła 44%. Łączna liczba godzin zajęć opuszczonych przez ucznia w szkole to 184, w tym nieusprawiedliwionych 154. Zapisy obecności ucznia w dzienniku lekcyjnym w dniach, w których odbywały się prace kontrolne pokazują, że był obecny na teście diagnozującym 22.09.2020 r. oraz sprawdzianie w dn. 09.10.2020 r. Nie uczestniczył w zajęciach 13.11.2021 r. i 18.12.2021 r. kiedy przeprowadzane były prace klasowe. Z treści korespondencji w dzienniku elektronicznym z 12.12.2020 r. wynika, że nauczyciel matematyki powiadomił rodzica o możliwości napisania w dn. 14.12.2020 r. o godz. 14.30 zaległych prac. Powiadomienie opatrzył komentarzem: „Jest to drugi termin, do tego przesunięty o ponad tydzień, więc nieobecność wtedy oznacza ocenę niedostateczną za wszystkie nienapisane prace”. Zatem, można domniemywać, że wpisane 18.12.2020 r. trzy oceny niedostateczne są następstwem nieprzystąpienia dziecka do napisania zaległych prac. Takie działanie należy uznać za nieprawidłowe i naruszające przywoływany powyżej przepis art. 44b ust. 3 ustawy o systemie oświaty. W przesłanej wiadomości nauczyciel przypomniał również o zbliżającym się sprawdzianie w dn. 18.12.2020 r. oraz poinformował o grożącej uczniowi ocenie niedostatecznej śródrocznej. Jak już wskazano uczeń tego dnia nie był obecny na zajęciach. Zatem, w tym dniu nauczyciel ponownie kieruje korespondencją do rodzica: „W poniedziałek o godzinie 14.30 będzie drugi termin napisania zaległych kartków z działań pisemnych i sprawdzianu, który odbył się dzisiaj. (...), ponieważ jest to kolejny termin, nieobecność równa się ocenie niedostatecznej. Oczywiście sprawdzian można będzie poprawić (dowolną ocenę) po feriach. Proszę o przypilnowanie, żeby (tu: imię dziecka – przyp. wiz.) się pojawił. Na teams są wszystkie szczegóły. Chciałam również poinformować, że (tu: imię dziecka – przyp. wiz.) jest zagrożony oceną niedostateczną na pierwszy semestr. Próbowalam się już kontaktować,

ale nie otrzymałam odpowiedzi". Ponowne, dwie wiadomości, nauczyciela do skarżącej datowane są na 18.01.2021 r. – jest to pierwszy dzień nauki po przerwie świątecznej i feriach zimowych. W korespondencji nauczyciel przedstawia: „listę zagadnień, które uczeń powinien opanować, aby otrzymać ocenę dopuszczającą za 1 semestr. (...) Poprawa będzie polegała na napisaniu jednej pracy zawierającej wyżej wymienione zagadnienia” oraz informuje o terminie sprawdzianu planowanego na piątek 22.01.2021. r. Przedstawiony wykaz obejmuje treści z trzech działów programowych omawianych w pierwszym półroczu, co oznacza, że uczniowie, dla których przewidywano ocenę negatywną, przystępowali do napisania sprawdzianu z całego dotychczas omówionego materiału. Takiej formy poprawy ocen nie przewiduje przedmiotowy system oceniania z matematyki i statut szkoły.

Uczeń, którego skarga dotyczy, przystąpił do sprawdzianu i uzyskał z niego stopień niedostateczny. W dniu otrzymania informacji o tej ocenie tj. 22.01.2021 r. matka dziecka nawiązała kontakt telefoniczny ze szkołą. Na temat trudności w nauce ucznia i jego ocen z matematyki, rozmowę przeprowadził wicedyrektor zespołu i zobowiązał się do zbadania sprawy oraz przekazania rodzicowi informacji zwrotnej o poczynionych ustaleniach. Z relacji pani dyrektor wynika, że po tym zgłoszeniu przeprowadzono rozmowę z nauczycielem uczącym, wychowawcą oddziału i nauczycielem prowadzącym zajęcia korekcyjno-kompensacyjne oraz ponownie przeanalizowano opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej w sprawie dziecka. W efekcie tych działań, ucząca matematyki jeszcze raz przeanalizowała sprawdzian i podjęła decyzję, że uczeń otrzyma z niego ocenę dopuszczającą. Również taki stopień ustaliła dla niego w klasyfikacji śródrocznej. Następnie, wicedyrektor zespołu 27.01.2021 r. nawiązał kontakt telefoniczny z matką i uzgodnił z nią termin wizyty w szkole. Spotkanie odbyło się w kolejnym dniu. Jego przebieg pani dyrektor zrelacjonowała następująco: „(...) po południu rozmawiałam z matką (tu: imię dziecka – przyp. wiz.). Pokazałam sprawdzian, który został przez niego napisany, poinformowałam o ocenie, którą ostatecznie otrzymał na koniec semestru, tłumacząc, że nauczyciel ponownie przeanalizował jego oceny cząstkowe i zdecydował o docenieniu umiejętności, które (tu: imię dziecka – przyp. wiz.) opanował podczas przerwy zimowej. Była bardzo zadowolona. Podczas rozmowy, która była prowadzona w obecności wicedyrektora, przypomniałam jej o konieczności korzystania przez (tu: imię dziecka – przyp. wiz.) z zajęć korekcyjno-kompensacyjnych i o regularnym udziale w lekcjach matematyki, odrabianiu na czas zadań domowych, aktywności. Matka zobowiązała się do przypilnowania syna, przepraszała, za to, że nie brał dotychczas regularnie w nich udziału, ale jednocześnie poinformowała mnie, że jest już w kontakcie z panią (...), która te zajęcia prowadzi i dopilnuje, by (tu: imię dziecka – przyp. wiz.) sumiennie w nich uczestniczył. Wyjaśniła również, że była w kontakcie z wychowawcą i informowała go o przejściowych problemach z internetem, które miała w listopadzie 2020”.

- 5) Odnosząc się do zarzutu matki o braku pomocy psychologiczno-pedagogicznej, pani dyrektor okazała opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej chłopca (syg. 43201/3a/466/1644/17/18 z 10.07.2017 r.), w której zalecono, m.in. prowadzenie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych i dydaktyczno-wyrównawczych. Zespół nauczycieli uczących opracował dokument pn. „Dostosowanie wymagań szkolnych dla ucznia

z inteligencją niższa niż przeciętna lub z niepełnosprawnością w stopniu lekkim”. Na dokumencie widnieje podpis nauczyciela matematyki. Zaplanowano dla chłopca formy wsparcia zgodnie z zaleceniem poradni. Matka w dn. 29.09.2020 r., podpisem wyraziła zgodę na udział syna w proponowanych zajęciach. Jak wynika z dziennika zajęć dydaktyczno-wyrównawczych uczeń był obecny na 6 z 17 zrealizowanych zajęć. W dzienniku zajęć korekcyjno-kompensacyjnych jego obecność również odnotowano na 6 z 17 odbytych spotkań.

- 6) Pani dyrektor w przedłożonych wyjaśnieniach prezentuje swoją opinię na temat uczącej matematyki: „ (...) *to młoda nauczycielka (pierwszy rok pracy w szkole – przyp. wiz.), która ukończyła studia I stopnia i obecnie kontynuuje edukację na studiach magisterskich. Jest to bardzo ambitna nauczycielka, która stara się nauczyć, wypracować nawyk sumienności i wymagać od uczniów podstaw matematyki, by nabywszy podstawowe umiejętności w klasie 4, nie mieli problemów z matematyką w klasach programowo wyższych. Jednocześnie refleksyjnie podchodzi do swojej pracy i stara się analizować swoje dobre i słabe strony. (...) została zatrudniona na zastępstwo (...). Na podstawie obserwacji własnej oraz rozmowy z nauczycielem wspomagającym, który jest obecny na każdej lekcji matematyki (...), mogę stwierdzić, że pani (...) prowadzi ciekawe lekcje, podczas których wymaga od uczniów skupienia i uwagi, dokłada wszelkich starań, by uczniowie opanowali umiejętności i uzyskali wiadomości zaplanowane w podstawie programowej klasy 4. Na początku roku szkolnego przeprowadziła w klasach diagnozę, a następnie dostosowała poziom pracy z uczniami do wyników uzyskanych podczas niej. (...) Pani (...) jest bardzo dobrze zapowiadającym się nauczycielem – potrafi skupić uwagę uczniów i dobrze wytłumaczyć temat – mam nadzieję, że doświadczenie, które zdobyła dzięki tej sytuacji sprawi, że będzie szczególnie wrażliwa na dostosowanie wymagań do możliwości psychicznych, intelektualnych i emocjonalnych swoich uczniów”.*
- 7) W świetle przedstawionych ustaleń, zarzut matki dotyczący śródrocznej oceny niedostatecznej z matematyki jest bezprzedmiotowy. Nie można również zgodzić się z nią, co do braku kontaktu z nauczycielem matematyki. Zgromadzony materiał pokazuje inicjatywę i zaangażowanie uczącej w kontakt z rodzicem w sprawie sytuacji edukacyjnej dziecka. Na uwzględnienie nie zasługuje też zastrzeżenie dotyczące braku pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla ucznia. Zwraca uwagę jego niska frekwencja na zaplanowanych zajęciach wspierających oraz na zajęciach matematyki. Z informacji przekazanych przez szkołę wynika, że częściowo przyczyną nieobecności był problem z internetem w domu dziecka w okresie nauki zdalnej. Natomiast za zasadne należy uznać nieprawidłowości w ocenianiu osiągnięć edukacyjnych na matematyce i w tym zakresie dyrektor otrzymuje zalecenie.

10. Opis ujawnionych nieprawidłowości w zakresie nieobjętym kontrolą w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły:

W trybie nadzoru pedagogicznego stwierdzono, że unormowania przedmiotowego systemu oceniania z matematyki oraz zasad oceniania podczas nauki zdalnej wykraczają poza upoważnienia wynikające z przepisów prawa. Przyjęte zasady np. w zakresie stosowania średniej ważonej ocen, stanowią utrwaloną już praktykę szkolną. Zatem, zwrócono

parafa dyrektora szkoły/placówki

parafa/y kontrolującego/ych

dyrektorowi uwagę na konieczność niezwłocznego podjęcia działań, leżących w zakresie jego kompetencji, zmierzających do uporządkowania pod względem formalno-prawnym przyjętych rozwiązań dotyczących oceniania, z wyłączeniem tych, dla których wykazano niezgodność z przepisami statutowymi i ustawy o systemie oświaty. Poinstruowano również dyrektora o stosowaniu zasad techniki prawodawczej w konstrukcji statutu szkoły.

11. Na podstawie art. 55 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2020 r. poz. 910, z późn. zm.) zaleca się, zgodnie z art. 55 ust. 2 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2020 r. poz. 910, z późn. zm.), przestrzeganie szczegółowych warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego, określonego w Statucie Szkoły Podstawowej nr 23 w Gliwicach oraz stosowanie, w ocenianiu wewnątrzszkolnym, przepisu art. 44b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2020 r. poz. 1327, z późn. zm.), który stanowi, że ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania.

Termin realizacji: 16.02.2021 r.

WIZYTATOR

B. Górna
mgr Beata Górna Gliwice, 15.02.2021 r.

podpis kontrolującego, miejsce i data podpisania protokołu

DYREKTOR

Joanna Sokolowska-Czarnecka
mgr Joanna Sokolowska-Czarnecka Gliwice, 15.02.2021 r.

podpis dyrektora szkoły/placówki, miejsce i data podpisania protokołu

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 16
ul. Sikornik 1, 44-100 GLIWICE
NIP 631-26-93-080, REG. 386923990
e-mail: sekretariat@zsp16.gliwice.eu
tel. (22) 239-13-63

12. Poświadczenie odbioru protokołu kontroli:

DYREKTOR

Joanna Sokolowska-Czarnecka
mgr Joanna Sokolowska-Czarnecka Gliwice, 15.02.2021 r.

podpis dyrektora szkoły/placówki, miejsce i data odbioru protokołu

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 16
ul. Sikornik 1, 44-100 GLIWICE
NIP 631-26-93-080, REG. 386923990
e-mail: sekretariat@zsp16.gliwice.eu
tel. (22) 239-13-63

parafa dyrektora szkoły/placówki

parafa/y kontrolującego/ych

Dyrektorowi szkoły/placówki, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli, przysługuje prawo zgłoszenia pisemnego, umotywowanego zastrzeżenia dotyczącego ustaleń zawartych w protokole kontroli do Śląskiego Kuratora Oświaty, ul. Powstańców 41a, 40-024 Katowice, zgodnie z § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1551).